

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kü-
lendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitótér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A szini évadról.

Zombor, 1899. március 10.

A színházi „saison morte“ beköszöntésével alkalmat veszünk magunknak arra, hogy a lefolyt szini évadról megemlékezzünk. Hisz nekünk nincsenek muzeumaink, kép- és szoborgyűjteményeink és így színházunk minden artisztikus vágyainak éltető forrása.

Ezen forrás a lefolyt szini évadban, művészi tekintetben, üdítő volt. Közönségünk, melynek művelése magas fokon áll, az előadásokkal általában meg volt elégedve és így a közönség és a társulat a szini évad mérlegét a legkedvezőbb eredménnyel zárta le.

A társulatnak több kiváló képzettségű tagja volt, a kiknek nem egy alakítása messze túlszárnyalta a vidéki művészi nivót. Hozzájárult ehhez még azon körülmény is, hogy Deák Péter igazgató nem fukarkodott a fővárosi színházak műsorának új darabjaival és azok közül többet hozott színre. A szintársulatnak pompás zenekara volt, olyan, a minőt a zombori színházban sohasem hallottunk.

Mellőzve ezuttal a műsor egyes darabjainak felsorolását, nem említve a társulatnak sem zömét, sem egyes tagjait, a kiknek kifejtett igyekezetéről esetről-esetre „Színház“ rovatunkban megemlékeztünk, csak annak kijelentésére szoritkozunk, hogy az ideai saison művészi nivója, az eddigieknél sokkal kedvezőbb volt.

Természetesen, ezen szintársulatnak is megvoltak csekélyebb hibái és apróbb fogyatkozásai is. Az énekkar gyenge volt, előadásaiban hiányzott az összhang és ez néhány operett előadásánál nagyon is kirívó volt. A drámai előadások a saison kezdetén kitűnőek voltak, a saison vége felé azonban lassanként hanyatlottak úgy, hogy bizony némely előadás a másodrangu vidéki társulatokra igen élénken emlékeztetett, felidézve a múltat, a mikor a zombori színháznak silány előadásokban bőven volt része.

A művezetés megfelelt a városi sziniügyi bizottság intencióinak, a mely a művezetés jogos kívánalmait teljesen méltányolta, sohasem tévesztette el szem elől műpártoló közönségünk igényeit

és mindig teljes mérvben arra törekedett, hogy azokat kielégítse. Szigoru ellenőrzést gyakorolt a repertoírra és ennek volt köszönhető, hogy a divatját mult, színházi nyelven szólva „lejárt“ darabok, egy-kettő kivételével, alig kerültek színre.

Összefoglalva ezen adatokat, örömmel konstatáljuk, hogy a szini évad egy a közönségre, mint a társulatra nézve kedvező lefolyású volt.

Pályázat mellőzésével — a jövő szini évadra is, a sziniügyi bizottság ajánlása folytán, újlag Deák Péter nyerte el színházunkat. E bizalom az igazgatóra nézve nagy kitüntetés és ebben mi eddigi buzgó és színházlátogató közönségünk művelésének kielégítésére irányuló működésének és törekvésének elismerését látjuk, a mit a kiváló szinigazgató meg is érdemelt. Hisszük, hogy e bizalomnak a jövőben is teljes mértékben meg fog felelni. Úgy értesültünk, hogy társulatának legjobb erői másfelé szerződtek el. A társulataban beállott ezen hiányoknak pótlására ő van hivatva és az ő személyében meg van a garancia arra nézve, hogy oly társulatot fog bemutatni, a mely a legkényesebb igényeknek is megfelel.

A városi sziniügyi bizottság, a mely eddig is mindenkor magas szociális feladatának magaslatán állott, a jövő szini évadban is a legnagyobb erélyvel és szigorúsággal fogja ellenőrködni tisztét viselni és meg vagyunk győződve, hogy csak azon társulatnak fogja Thalia templomát megnyitni, a melynek eddigi működéséből következtetni lehet arra, hogy képes a mi kényes izlésű közönségünk igényeinek megfelelni.

Helyes volt az intézkedése is, hogy a jövő saisonban a pénteki előadásokat megszüntette. Ez nemcsak a közönség, hanem a mindennapi elfoglaltság által kimerült társulati tagok érdekében igen kívánatos és üdvös volt.

Tény az, hogy a mi közönségünk igen kényes izlésű, mondhatnók fővárosi. A szini előadások minden válfajára nézve meg van a maga külön nézete, a melynek megfelelni igen nehéz feladat. E mellett kiváló elsőrangú tagokat óhajt. Nem elégszik meg a művészet középszerűségével, hanem jó hírnevű, kitűnőseket kíván. Ezen kívánalomnak pedig igen nehéz megfelelni. Nincs

szinigazgató széles e hazában, a ki e kivánalomnak — tekintetbe véve a mi színházunk kicsiny nézőterét — anyagi veszteség nélkül eleget tudna tenni. Mert itt is nagy szerepet játszik az anyagi kérdés. A mi színházunk nézőtere kicsiny, nem hajt igen nagy jövedelmet. S ha ezzel szemben csupa kiváló tagok szerződését kívánjuk (a kiknek gázsija nagy), minden este kivétel nélkül zsufolva kellene lenni a nézőternek. Erre pedig, a nagy áldozatokat hozó páholybérletet kivéve, csak nagy ritkán van eset.

Mi fog tehát történni? Az, hogy egy csupán ilyen jövedelmet hajtó színház mellett csak másodrangu szintársulatok reflektálhatnak majd.

Hogy ez be ne következék, annak csak egy gyógyírja van: színházunk nézőterének átalakítása, illetve megnagyobbítása. Oly kérdés ez, mely elől a jövőben nem térhetünk ki és a mely nemsokára aktuális lesz.

Bánffy báró főudvarmester. Napokban történt a szokásos udvari formalitások között Bánffy Dezső báró, volt miniszterelnök beiktatása a magyar királyi főudvarmesteri méltóságba. A volt miniszterelnök politikája és egyénisége iránt való királyi bizalomnak a kifejezése ez a kitűnő tisztség, melyben az uralkodó őt részesítette. Kormányzati politikájában a legszebb sikert azzal érte volt el, hogy a király szívet egészen közel hozta nemzetéhez és az uralkodó s a nemzet közt oly szives viszonyt teremtett meg, aminő még nem volt. A magyar királyi udvartartás jelentékeny részét megvalósította Bánffy báró. Felépült az új királyi palota, szabályozott önállóságunk kifejezésével az udvartartás Budán, magyar királyi udvarnagy székel Budapesten, magyar testőrség van Budán; itt uralkodókat fogadott a magyar király. Hogy alkotásainak elismeréséről tanuság legyen s talán, hogy terveit tovább szélessze Bánffy báró, a királytól a Szent István-rend nagykeresztjét, most pedig a magyar királyi főudvarmesteri méltóságot kapta.

Miért nem fejlődik a honi ipar?

— Reflén Lyka Károly „A buzaszem testamentuma“ c. tárcáikhoz. —
Írta: B. Király Béla.

Élven azon egyöntetű nézetel, hogy a buzaszem elhalálózásával bekövetkezett „nemzeti vagyon“ pangását egy más irányval, például az ipar fejlesztésével kell megjavítanunk. De mielőtt ezt megtennénk — konstatálnunk kell, hogy ha-

A „BÁCSKA“ tárcája.

DALOL-E A HATTYU?*)

Írta: Del Toró.

Nem hattyú-dalt akarok írni, ráértünk arra még. De magát a hattyút sem akarom leírni, mert le van az már írva a sok tudós professzor természetrajzi könyvében bőven. Meg van ott mondva, hogy gyönyörű szép állat, szeret a tó vizén kacérokodva uszkálni, hosszú, hófehér nyakát büszkén emeli az égnek, nagyuri eleganciával rebentti meg néha néha a szárnyait, de azért a párja ellen sohasem indít válopert. Én se mondhatok ennél se többet, se kevesebbet, de mondok mást, a mit talán nagyon kevesen tudnak a hattyúról, még a tudós urak közül is.

Hanem egy kis titelmet kérek.

A Fakakas János, meg a Krumpli Máttyás filozopterek voltak. Az egyetem kormos falai közt ismerkedtek meg egymással. Ez nagyon könnyű dolog a filozopterek közt, a kik nem oly kényesek, mint a jogászok, de éhesek, mint a farkasok és szomjuhozzák a bort . . . akarom mondani a tandíjmentességet.

Meg is történik velük gyakran az az eset, hogy a jogász gyerekek nagyon kifigurázzák őket. Különösen megiesik ez az év elején, a mikor az „alkotmányos“ elnökválasztás ideje bekövetkezik és a vörös-fehér zöld tollu kortések, karmesteri pálcá nélkül, teleordítják a levegőt az elnök-jelöltjük éltetésével és boldog-boldogtalannak odanyomják a markába a vörös-fehér vagy zöld jelvényt, hogy tűzze a kalpagjára.

Különösen virtuskodnak ebben a bácskai gyerekek. És jaj annak a szerencsétlennek, a ki elszólja magát, hogy ő nem jogász! Mert mikor a kortések a jelvényt a markába nyomják egy-egy natalebernek, rendszeresen ezzel a megszólítással kedveskednek neki: — Nemde, uraságod jogász? . . . És ha erre az a felelet, hogy: — Nem . . . én filozofus vagyok, — a kortes jogász nagy habotára fakad, végig méri a szegény bölcsészt tetőtől-talpig és megvetőleg otthagya a faképnél, mondván: — Szegény, pályatévészett fiatalember!

*) Felolvastattam a zombori kaszinói dalárda folyó hó 6-án meg-tartott háziestélyén.

Hát ez megtörtént a Janó barátunkkal is, de azért nem futotta el a szegény pirja az arcát. Nem bizony! Nem azért lakott a „kétszerecsen“ utcában, annak is a legsötétebb végén, hogy ily csekélységek meg ne ütözzék.

Mondom, János a „kétszerecsen“ utcában, az ő jóbarátja: Krumpli Máttyás pedig a bárom-dob utcában lakott. Jó pajtások voltak, illet, hogy közel lakjanak egymáshoz.

János valami vidéki „vicetitkárnak“ volt a nagyartőr sarja, a Matyi „taticájá“ pedig egy kis „grajzlerének“ volt a tényleges tulajdonosa. Volt ott raktárou: rézgyűrű és falfütylő, gyújtó és fogpiszkáló, medvecukor és savanyu uborka, szegedi paprika és penészes lekvár. Egyébként ez a grazleri jövedelmezett Budapesten havonként szegényesen annyit, mint a mennyit Zomborban egy dalárda-estély hajt a konyhára.

Hanem hát mivel egyikük sem rendelkezett a Rotschild kövér bugyellárisával, mi természetesebb, mint az, hogy mind a ketten „instruktorkodtak“ holmi vásott gyerekek mellett, hogy legalább naponta patogatott kukoricával jóllakhassanak. Mert az tudvaló dolog, hogy a tudomány csak olyan, mint az Isten igéje: nem lehet vele jóllakni, ha mindjárt lapát számba is eszi az ember.

Többre is becsülték volna egy „Tantner“-féle diós tortát, ha lett volna. De hát abban az időben efféle gyomortöltelék még nem készítették.

Mert hát ez a kis történet abban az időben játszódott le, a mikor még szegény volt a császár és két baka aludt egy strózsákon és a mikor a dalárdát is csak az égi angyalok serege képezte, mert még nem volt „Milosinszky papa“, a ki a rakoncátlanok emberi hangokat gyönyörű kórusba foglalta volna.

A közös pálya, meg a közös kenyérkereset nagyon egymáshoz fűzte ezt a két jóbarátot. Olyanok voltak, mint a számi ikrek: elváhatlanok. Még az orruk is egyformán nézett az ég felé.

Hát még a fejük? No, azt meg nem lehetett egymástól megkülönböztetni, de csak — hátulról.

Hátulgomboló nadrágos korukban olyan sűrű, kondor gubanc fűtte a fejüket, hogy vasgerebennel kellett a kedves mamájuknak megboronálni, most meg a tudomány annyira letarolta a koponyájukat, hogy szivacsos fésülködnek. Pedig még házasulandó korban sem voltak!

Hát ilyen a sors játéka: szeszélyes, mint egy . . . no, de ezt inkább elhallgatom, mert még utóbb kihi-resztelnek az ujságban, hogy asszony gyűlölő vagyok.

De nehogy a tárgyamtól elkalandozzak, hát folytatom.

A midőn a tudomány rögös mezején már kifáradtak, a midőn a megülő betűk közt lelki táplálékot már nem találtak ezek a jóbarátok, — rendszeren otthagyták a porfelhőkkel beburkolt nagy kópalotákat, minden látványosságaival és együttesen sétálgattak ki, a „Dob-utcán“ keresztül, a „városligetbe“. A „Dob-utcán“ azért, hogy előbb jóllakjanak a Matyiék penészes lekvárjából, a mely olyan édes lehetett, mint valami bakakáplárnak a csókja, a mikor „cakupakkot“ menaszított, a városligetbe meg azért, hogy a természet szabad ege alatt új életet szívjanak magukba, új erőt öntsenek petyhűtött tagjaikba. Ott letelepedtek valami csonttörő nyughelyre és elfilozofáltak azon, hogy miért is lóg némely „józsefvárosi“ bürgernek olyan hosszú és vastag aranylánc a nyakában, a melynek az árából fel lehetne építeni a zombori nagytemplomot és miért nem lóg az övéjtkben csak akkora is, a mivel egy debreceni sonkát fel lehetne akasztani.

Hát egy alkalommal megint kibandukoltak a városligetbe és az emberi aradattól kissé távolabb, lephentek az állatkert táján, a tóparton és gyönyörködtek a tó tükre virágzó kék nefejejsben, a locsogó habok apró futamaiban, a titűdklő menybolt azurkékjében, a mely a víz sima tükreben mosdatta menyasszonyi arcát, hogy annál jobban tetszen a vőlegényének, az ég királyának: a tiszta, ragyogó napnak.

Szinte látszott rajtuk, hogy az öröm szírványa sugározza be a halvány arcukat és hogy a természet ölen egészen megfeledkeznek a prózai élet komizságairól.

Ezt a gyönyörű panorámát még élvezetesebbé tette a liget apró dalairainak, a bájdalu csalógányoknak zeng-zetes dala, mely utánozhatlan művészettel dicőitette a természet alkotóját.

Hosszan, gyönyörködve merengtek el az édes élvezetben, mely úgy hatott rájuk, mint egy tündő álom. Talán azt sem bánták volna, ha az örök álom jótékony leple borult volna az arcukra és a halál fagyos csókját lehetne volna az ajkukra . . .

E néma merengésből egyszerre csak valami repeső

zánkban az ipar és kereskedelem sikeres előrehaladásának alapja legfőképp a földmívelési gazdálkodás. S ha ez így van, úgy mondhatnók azt is, hogy hazánk jelenlegi iparhanyatlása bizony a bekövetkezett rossz termékeknek tulajdonítható. Vagyis ha csak buzaszem termi azt a bizonyos aranyat, amely a nemzeti vagyont alapját képezi s amely vagyonnak kamatozása az ország kereskedelmi és ipari üzemében rejlik, úgy állíthatjuk azt, ha rossz a termés, rossz a kereskedelmi és ipari forgalom. Mert hiába mindenhez pénzmag kell. Ilyetén elvitázhatalan az is, hogy az első momentális segítyt, az első pénzmagot mindenkori a termő föld röge nyújtja s ehhez viszonylik úgy kereskedelmi, mint ipari forgalmunk.

Tapasztalható ez különösen kisebb kézi iparosoknál, kiknek üzleti viszonyuk valóságosan szezonokra van osztva, amelyek azonban mindig a földmívelők érdekeivel szoros kapcsolatban állanak. Így például a földmívelő gazda az ipari vagy kereskedelmi cikk beszerzését rendszeresen a termés eredményétől teszi függővé. Ha áldásos a termési évad, vagyis hogyha a befektetett mag a szükséges felület is megtermi, úgy bizonyára jut feleslegéből az iparos vagy kereskedő különféle kvalitásának is. Ellenben nagy nélkülözésnek is kész, különösen a magyar parasztagdálkodó elé állni, sőt mi több, még az élelmezési módját is megtartóztatja, csak hogy a maghoz, a szükséges termő maghoz ne kelljen nyulni. S bizony, ha a földmívelő magot nem bocsájt áru alá, éri azt majdnem minden kereskedő és iparos. Ilyenkor azt szokták sóhajtani: rossz a szezon — nincs jó termés. Ez az ipar és kereskedelmi forgalom fogalmának atom kiindulása.

S ismétlődjék ez a szezon egy-két vagy több évig, mit tapasztalunk? Általános kereskedelmi és ipari pangást azon atom csoportban, mely csoport szoros összeköttetésben van a megfélelő az ugyszólván általuk fentartott gyárakkal! A kisiparos vagy kereskedő nem hogy modernbb divatu és célszerűbb cikkeket rendeljen felsőbb gyárakból, hanem még az is megromlik az idő enyészete alatt, ami még készletben van, mert nem keresett. S mi lesz ennek vége? Megáll minden törekvés ambíció s beáll a mindent elenyészítő csőd! A kisiparos szakmájának tökéletesítését csakis kellő anyagi támogatások közepett képes kifejteni. Csakis rendezett anyagi viszonyok közt éled fel benne a versenytörekvés ambíciója újabb korvívottabb szemek megteremtése iránt s csakis akkor bírja teljes lelkevel és erejével a versenyhaladás eszméjének szentelni művészi energiáját, ha a vevőközönség részéről kellő támogatásban részesül. Amint ez hiányzik, úgy beáll a közöny, a martir lemondás s közönséges produkciója csakhamar becselenné válik, amint meglát a szem egy modernbb stílus munkát, ami azonban külföldről szivárogo be. Az aztán olyan kapós lesz, hogy a magyar kéz gyártotta munka teljesen mellőzöttik.

Mit tegyen ilyenkor egy kisiparos, akinek anyagi helyzete a sok évi gyér támogatás miatt annyira megpangott, hogy produkciója a megélhetést alig fedezi, nem hogy anyagi áldozatokkal

zaj vonta magára a figyelmüket. Mintha a vízi tündérek jelentek volna meg a tavon.

A hattyük házából szabadultak ki a hattyük. Bűszke öntudattal szeltek a tó sima tükre, mintha csak tudták volna, hogy azon ók az urak, az ő birodalmuk. Hosszu, fehér nyakukat majd az ég felé emelték kényesen, majd meg a víz alá merítették. Messziről szemlélve azt hitte volna az ember, hogy csupa apró gályák uszkálnak ezen a városligeti tengerszemen és nagyon keveset törődnek azzal, a mit koszorús költőnk: Petőfi mondott a tengerről, hogy:

„... Habár fölül a gálya

S alul a viznek árja,

Azért a viz az úr!”

Ók voltak bizony ott az urak. A Janó, meg a Matyi „uraságok” sokáig elnézték a hattyük kedélyeskedéseit. Tetszett nekik nagyon, hogy oly „szelidek”, mint egy kétéhes fiatal menyecske és oly némák, mint a szerelmes holdvilág...

Egyszerre csak megszólalt a Matyi gyerek, mondván: — Nagyon szép teremtményei az Istennek ezek a hattyük, csak az a kár, hogy nem danolnak!

— Már, hogy nem danolnának? — mondta a Janó, egészen megittközve.

— En még sohasem hallottam — szólott a Matyi bamba arccal.

— Hát nem tudod, hogy a nóta is azt mondja, hogy:

— „Magasan reptél a darú szépen szól” — magyarázta tovább a dolgot Janó, komoly filozofushoz illőleg.

— Igaz, igaz... mondta rá hirtelenében Matyi, még komolyabban.

És ha hitelt adhatunk a krónikásnak, fel van jegyezve, hogy attól az időtől fogva, a midőn a Fakakas Janos feltalálta a bölcsek kövét és összetévesztette a hattyükat a darvakkal, a darvak megnémultak és csak a tavakon uszkálnak, a hattyük pedig szépen szólnak és magasan reptülnek, de mindig csak azt dalolják, hogy a Janó bölcsessége: számárság, a Matyi számársága meg: bölcsesség.

És talán igazuk is van.

járó versenyre kelljen a külföld sokkal előrehaladottabb produkciója ellen. Mit tehet tehát? Kétségbeesve néz a jövő elé s lassu, de szomoru lemondással tönkrevit egyik a másik után. Produkciója elenyészik, mint sohasem létező.

Roszkor, de nagyon rosszkor találta magát befészkelni a külföldi ipar hazánkba. Éppen akkor, mikor nemzeti iparhaladásunk a pangás fókán állt, amit is a sok évig tartó rossz gazdasági éveknél tulajdonítanak. Ebből kifolyólag azt konstatálnak, hogy még a jelenlegi iparhátrány is a régi rossz gazdasági időknek kiheverhetlen kifolyása, azonban ez nem áll! Mert ha még oly rossz termése is van Magyarországnak, még mindenkori mi látjuk el legnagyobb részét Németországot búzával. Tehát ha buzaszemünk, a nemzeti vagyont arányának magja nálunk annyi, hogy feleslegünkben még a külföldet is ellátjuk évről-évre, mint lehet az, hogy ez az aranytag tekintetében ránk szoruló ország mégis sokkal előrehaladottabb iparában, mint mi magyarok, kiknek talpa alatt kövér termőképes síkság hever, nem pedig hegyes-dombos terméketlen talaj, mint Németországban legnagyobb részét.

Ha tehát az ipar és kereskedelem forszírozásának alapja tényleg a földmívelési gazdálkodás, úgy hogyan lehet az, hogy Németország, amelynek földmívelési gazdálkodási produkciója oly silány, hogy évről-évre a külföld termékeit veszi szükségletének fedezésére és ipari produkciója mellett mégis teljesen elvesz a miénk? Mire vall ez? Arra, hogy Németország már régen azon az érven támaszkodik, melyet fent tisztelt író ur tárcacikkében jelez. Németország már régen az ipar- és kereskedelmi tökéletesítésével igyekszik földmívelési gazdasági hiányát a nemzeti vagyont bilancát fentartani!

Németország ebben a dologban sokkal leleményesebb, mint mi. Mi adjuk terményfeleslegünkben a németnek szükségessé, hogy e tekintetben ő hiányt ne érezzen, s ezáltal kereskedelmi és ipari virágzása fenakadást ne szenvedjen. Sőt mi több, mi is hozzájárulunk annak közvetlen elősegítéséhez és kapva-kapunk a német iparcikknek. Elkapatottságunkban észre sem vesszük, hogy ezáltal a saját iparexisztenciánkat aláássuk.

S ilyen körülmények közepett ne csodálkozzunk, ha hátra vagyunk maradva. Ne habozunk sokáig, mert itt az ideje, hogy kövessük a külföldiek példáját. Nem mondhatjuk épen azt a fentiek megérlelése mellett, hogy épen anyagi erőnk nem engedné jelenleg azt, hogy külföldi ipar ellen versenyre kelhessünk. Ezt csak mondhattuk akkor, mikor az anyagi hiány mellett nem ébredhettünk arra a leleményességre, amit a külföld hason hiány mellett sikeresen produkál. Azonban ennek a leleményességnek érvényre jutása nálunk nagy nehézségekbe ütközik. Mindenekelőtt vessük egybe a külföld és Magyarország társadalmi állásának színvonalát. Vegyük itt észre, hogy a kereskedelem és ipar, de különösen az iparművészet alapja nemcsak a virtuális erő, hanem a szellemi erő is. Ahol nincs kifejtett szellemi erő, nincs valami hivatásra kellő alapképzettség, ott nem lehet természetes tökély.

Mig Németország társadalmi az iparosoknak és kereskedőknek magas alapszellemi képzettséget biztosít, addig Magyarországon ez teljesen hiányzik. Mig Németországban a társadalmi szoliditás mellett az iparos osztály középiskolával, sőt érettségivel is rendelkezik, addig Magyarországon azonban a társadalmi szoliditás sokkal messzebb van attól, hogy csak egy középiskolát is végzett egyén kalapácsot vagy egyéb ipari eszközt vegyen a kezébe. Habár nem lehet mondanunk, hogy Magyarország is nem eléggé törekvő volt ezen a téren. Németország mintájára ő is külön iskolai intézményt szervezett, kizárólag a kereskedők és iparosok művelése szempontjából. Sajnos azonban, amilyen nemes feladattal nyitlak meg ezen intézetek, olyan céltévesztettnek bizonyult működésük. Látjuk, hogy a tanítványok ezrei közül egynek sincs hajlama a hivatott pályára lépni. Inkább más, egészen eltérő pályára kapaszkodnak, a melyen azonban nem boldogul a sokaság árja miatt. Inkább kész nyomorogni, csak hogy kvalifikált ember létére ne legyen kitéve a társadalom ama megvertésének, amely ma nálunk az iparos renoméját mindinkább lebecsüli.

S hogyha ilyenén mindenik képzett egyén hivatalnok vagy tisztviselő akar lenni, úgy ki legyen iparos? Mindenesetre nem lehet más, mint a társadalomnak azon közönséges eleme, a melynek produkciója sem lehet más, mint közönséges! Így aztán a művelt külföld minden megerőltetés nélkül lenyomja hazánk ipari fejlettségét. Nálunk nincs ambíció, nincs talantum, nincs energia. Mert a kiben az megvolna, az nem iparos, hanem tollforgató. Mit tehetünk róla, ha ezt mi a saját társadalmi szoliditásunknak köszönhetjük! Ez azonban nagy hiba, a mit gyógyítani kell. Mert tény az, hogy mindenek alapja a kellő műveltség! Bizonyára Németországban egy alapművelti egyén az általa választott szakma terén művészi

produkciókra, újabb találmányokra sokkal reményteljesebb jogosultsággal van hivatva, mint nálunk, a hol az iparos osztály a társadalom sokkal közönségesebb nyers értelmű elemeiből áll, úgy, hogy a kiben volna is egy kis ambíció, nagyobb művészi hajlam, azt sem képes kifejteni, mert nem tudja a módját, hiányzik a csiszolt, megvilágított talantum. Ez a mi iparunk egyik főbaja. Mig ezen segítve nem lesz, addig iparunk sem virágozhat a külföld művelt iparosaival szemben. Nem sokkal üdvösebb volna-e az, ha az a sok ezer meg ezer magyarországbeli kvalifikációval rendelkező ifjú generáció inkább iparos szakmát választana, mely nekik egy egészen új irányú tisztességes jövőt biztosítani, mintsem csekély napi diurnum mellett nyomorognak céltalanul!?

Sajnos, de ezt a jelenlegi magyarországi társadalmi viszonyok közepett nem is lehet kívánni.

Amikor az iparos egy bizonyos társadalmi osztály által olyan lenézett nálunk, hogy nagy része csupa zsenirümből megválik iparától és inkább elmegy 80 kros diurnistának, mert hát ennek mégis csak nagyobb a becsülete, amennyiben nem kalapácsot, hanem tollat kezel, akkor ne kívánjuk, hogy nálunk egy kvalifikációval rendelkező egyén iparos pályára lépjen. Pedig ennek úgy kellene lenni. Akkor nézhetnének szép reménynyel iparunk fejlődése elé, ha vagyoni tehetségünk mellett a külföld mintájára nálunk is beáll az általános társadalmi szoliditás, ami által az iparos renoméja magasabb fokra emelkedhetnék legalább annyival, hogy Magyarországon az ember ne szégyelje azt, hogy „iparos”!

Ujdonságok.

Szalay Frigyes ur, lapunknak sok éven át volt buzgó segédszerkesztője, jelenleg munkatársa, a mai napon, nagy hivatalos elfoglaltsága folytán, lapunk kötelekéből kilépett. A szerkesztőség és kiadóhivatal Szalay Frigyes urnak hálás köszönetet mond odaadó munkásságáért, melyet lapunk érdekében teljesített. Különös köszönettel tartozik neki e lapok szerkesztője, akinek mindig lelkes segítője volt. Reméljük, hogy őt továbbra is lapunk barátai és támogatói között fogjuk találni.

Személyi hír. Trischler Ferenc, városunk polgármestere tegnap és tegnapelőtt Budapestet járt. Tavollete alatt Dekker Pál, első tanácsnok helyettesítette.

Uj városi polgár. Knezsevit Dávid, lavináci illetőségű m. kir. honvédőrnagy, saját kérelmére, városunk kötelekbe felvétellett.

Mérnökök a kereskedelmi miniszternél. Az államépítészeti hivatalok folyó hó 13-án d. u. 1 órakor tisztelegnek Budapest Hegedűs Sándor miniszternél a miniszterium épületében. A zombori államépítészeti hivatal e tisztelegésen Sztankovits és Szobotka főmérnökök, Kohut, Pálffy, Kende mérnökök fogják képviselni.

A dalárda háziestélye. Dalárdánk e hó 6-án este a kaszinó termeiben pompásan sikerült művész- és táncestélyt rendezett. A fáradszóról förendezett, Popovits Sebőt nem győzték eléggé dicsérni.

Március 15-ike. Városunk hazafias polgársága ez évben is nagyobb szabású ünnepélyekkel üli meg március hó 15-ikét. A nagy évforduló napján esti fel 7 órai kezdettel nagy szabású ünnepély lesz a városi színházban. Ennek az ünnepélynek a programja a következő: Március hó 15-én este a színházban: 1. Szózat. Énekl a kaszinó-egyleti dalárda. 2. Ünnepi óda. Irta és szavalja Láng József. 3. Ünnepi beszéd. Mondja Lavinovits Szaniszló. 4. Hymnus. Énekl a iparos dalárda. 5. Rákóczy Nyitány. Kéler Bélától. Előadja a kaszinó-egyleti dalárda zenekara. Ez után színre kerül: „Március Idusa.” Drámai költemény. Irta Trischler Károly. Személyek: A Nemtő — Patajné Vida Etelka. Az idő — Szalay Frigyes. Petőfi — Krump Vilmos. — Az előadás után ünnepi vacsora lesz a polgári kaszinó-egylet helyiségeiben, a mely vacsora alatt Rác Soma, Vertesi Károly, Trischler Károly, Szalay Frigyes, dr. Dosztovit Vilmos és Gruda Pál mondanak ünnepi beszédet. A rendezőség ezen kívül alkalmi lapot ad ki, a melyben megjelennek az ünnepi beszédék, Trischler Károly alkalmi darabja, az ünnepi óda stb. A lapot Szalay Frigyes szerkeszti.

A szantovaiak áttérése. Sokszor megemlékeztünk már a szantovai sokacok egy részének a gör. kel. egyház kebelébe való áttérési szándékáról. Alap oka ennek az, hogy a magyar nyelvű prédikációk behozatala által szupremáciájukat látták megingatva. A prédikációk kérdését előbb úgy szabályozták, hogy két vasárnap tartatik sokac s egy vasárnap magyar szent beszéd, — majd utóbb úgy oldották meg a kérdést, hogy minden vasárnap tartassék magyar és sokac prédikáció is. Ezzel sem elégedtek meg s — mint értesültünk — most vasárnap 897 en térnek át a gör. kel. vallásra. Az áttérés kérdéséhez, ha ez a törvény formái között történik, senkinek sem lehet szava, ez az egyéni szabadság dolga, de az nagyon kívánatos, hogy bizonyos kaputostól megvonassék az alkalom, az alapján derék és csendes sokacokat, a magyar faj ellen tüzelhetni és izgathatni.

A magyar orsz. tűzoltó-szövetség elnöksége dr. Kék Lajos szö. elnököt és Scossa Zoltán szö. előadót küldötte ki, hogy az orsz. tűzoltó-szövetség által folyó évi augusztus folyamán Brassóban megtartandó tűzoltó kongresszus előmunkálatait és az orsz. tűzoltó verseny tervezetét és feltételeit a helyi bizottsággal együtt állapítsák meg. E célból dr. Kék Lajos és Scossa Zoltán még e hó folyamán lerándulnak Brassóba, hogy a szükséges intézkedéseket megtehessek.

Elfogott pénzhamisítók. Bajáról jelenti tudósítónk: A csendőrség Pest-Csanádon pénzhamisítók nyomára bukkant s négy csanádi parasztagdát és egy bajai muzsikus cigányt fogott el, de még több elfogatás is várható.

Eljegyzés. Wolf Antal kereskedő eljegyezte Szedélyi Berta kisasszonyt Zomborban.

Pályázat. A cs. és kir. 4. hadtestparancsnokság 1899. évi február hó 22 én kelt I. 937. sz. rendelete folytán „Rapp Borbála“ asszony nevét viselő alapítvány egy helye úresedésbe jött. Ezen egyszerű adományra, melynek alapítványi élvizete évente 86 frt, igényt tarthatnak: 1. Tényleges szolgálatban vagy nyugalomban elhalt cs. és kir. tisztek özvegyei és árvái. 2. Nyugalmozott tisztek feleségei vagy leányai. Előnyben azok részesülnek, kiknek férje, illetve apja háboruban elesett vagy megsebesült és ezen okból vonult nyugalomba. 3. Egy tényleges szolgálatban álló tiszt felesége vagy leányai, azon esetben, ha a folyamodásnak idejében lakhelyük a 4. hadtest kerületében van és ha betegségük folytán kényszerítve vannak Gleichenberg gyógyfürdőt használni és azt igazán használják is. A folyamodványhoz csatolandó a folyamodonak keresztlevele, illetőleg esketési bizonyítványa és egy orvosi bizonyítvány, mely kifejezi, hogy a gyógykezelés Gleichenbergben szükséges. A pályázók folyamodványait, amelyben határozottan kifejezzék, hogy az alapítvány élvezése esetén Gleichenberg fürdőhelyet tényleg fel fogják használni végett keresni — kellőleg felszerelve legkésőbb f. évi április hó 20-ig az illetékes hadkiegészítő kertlelti parancsnoksághoz nyújtsák be.

Kivándorlás a Bácskából. Egy fővárosi lap írja: A kedvezőtlen mezőgazdasági viszonyok következtében több bácskai község munkásnépe készült elhagyni lakóhelyét. Így az ó-becsei községi előjárásnál 500 család és a temerininél 300 család jelentette be elköltözését a községből. Továbbá Bogojeva községe lakosságának nagy része Horvátországba készült kivándorolni, ahol is 1000 hold szántóföldet, 1000 hold erdőt és 100 hold kaszálót juttatnak nekik.

Az újvidéki takarékpénztár. A „P. N.“-ből vesszük át a következő tudósítást. Újvidékről írják lapunknak márc. 6-iki kelettel: Az újvidéki takarékpénztár sorsa még nem dől el. Egy cérnaszál az egész, amelyen függ, egy kis szél kell és a cérna elszakad. Annait már pozitív tudnak, hogy ha a malom részvénytársaság beadja kulcsait a törvényszéknek, úgy a takarékpénztár bukása elkerülhetetlen. A malom 457.960 frttal tartozik, a rendkívül közgyűlés kedden lesz és akkor dől el a malom előrelátható sorsa: a csőd. Csődöt már többen kértek a malom ellen, de eddig eredménytelenül, a törvényszék azt eddig nem rendelte el. A malom mérlege szerint a passzívák 500.000 forintot tesznek ki. — A takarékpénztárt állandóan megszállják a betevők. A betétet naponta pár száz ember felmondja. A takarékpénztár helyiségeiben mozogni sem lehet a sok betevőtől, kik fenyegetőleg követelik ki pénzüket. A takarékpénztár ma 7.500 frtot fizetett ki, többet mint 100 frtot nem fizetett ki felmondás nélkül. A direkción most ama váltóknak, amelyeknek csak egy bányadát kellett törleszteni, teljes beváltását követeli. Ez pedig óriási nehézségbe ütközik és így az óvatolt váltók halomszáma fekszenek. A takarékpénztár nem tarthatja magát, sorsa eldől. Az igazgatóság nyakra-főre ülészik és legutóbb az összes jelzalog és váltóhiteleket felmondta; a 150.000 frtnyi állami és városi pénzeket szintén felmondta az intézetnel s már senki sem bizik benne. Ha a kormány segítene, úgy még meg lehetne meenteni a csődöt, de a liquidálás abban az esetben is elkerülhetetlen volna. Krötzer igazgatót minduntalan kihalgatják, a vizsgálatot valószínűleg holnap fejezik be és az ügyészmár 1—2 nap múlva indítványával el fog készülni, amely mindenesetre több letartóztatást fog maga után vonni. A takarékpénztári hivatalnokokat bír szerint mind elbocsátják. Az osztrák-magyar bank külön önálló főkot állított fel, amelynek vezetője Jovánovits Péter, az osztrák magyar bank könyvvizetője. Az elkeseredés óriási. A konstatalt hiány 800 ezer forint s ebből csak 200 ezret tekintenek fedezetnek; de ennek a fele is kétséges. A tényleges hiány tehát háromnegyed millió. — Tudósítónk újabb kelettel a következőket sürgönyzi: Ma, kedden, volt a malom közgyűlése, hol valamennyi részvényes jelen volt. A részvényesek ámulatára Krötzer István igazgató kimondta, hogy a takarékpénztárban talált négyszázszáznyit váltó tényleg kifizetetlen. Erre azután olyan lesújtó és szenzációs kijelentést tett, ami az egész várost lázas izgatottságban tartja. Elmondta, hogy a malom azért nem tartozik fenti összeggel a takarékpénztárnak, mert ezen váltókat ő sohasem vezette be a malom könyveibe. Igazgatósága óta a könyveket hamisan vezette, a befolyt pénzt nem a malom számára, hanem börzevesztéseire fedezésére használta fel, azután a részvényeseknek a következőket mondotta: „Tiszviselőmet kíméljék, ők ártatlanok, én hamisítottam mindezt az ő tudtuk nélkül. Bűnösnek valom magam, átadhatnak a törvényszéknek, vagy felakasztom magam az első lámpára.“ E vallomásból is látható, hogy Weisz rossz szelleme Krötzer volt; ha Weisz a bankváltókat óvatolja, a jó kezeseknek fizetniök kellett volna. Így pedig Krötzer a jótálló, de ő fizetés-képtelen s a takarékpénztár elveszti a malomnak adott négyszázszáz forintját.

Tűzvész Titelen. Folyó hó 3-án délután 3/4 2 órakor óriási szél mellett a község északi sarkán Vloh Zsiván házában eddig ismeretlen okból tűz ütött ki, mely a községet elhamvasztással fenyegette, amennyiben a szél a községet egész hosszában fujta keresztül és az oltáshoz szükséges vizet a vész színhelyétől mintegy két kilométernyi távolságban fekvő Tisza folyamból lehetett beszerezni, mert a közelben fekvő közös kutak a száraz tél következtében igen kevés vizet tartalmaztak. A tűznél három lakóház és nagyobb mennyiségű takarmány, két ló és több háziállat lett a láng martalékává. A vész három órai erős küzdelem után sikertől lokalizálni, mely érdem Dr. Thursty Pál járásorvost, önkéntes tűzoltó főparancsnokot illeti, ki a helyszínen testületével megjelenén, emberfeletti munkát végzett. Elismerést érdemel továbbá Vécsei Károly járásbírói tisztviselő, ki egy szegény özvegy asszony égő házába behatolva, annak összes butorait megmentette; a község lakossága, mely kocsis száma hordotta a nagy távolságból a vizet anélkül, hogy erre a hatóság felhívta volna.

Rablási kísérlet. Újvidékről írja tudósítónk: Palánkan néhány nap előtt egy pár gazember aláasta a gazdag kisbirtokos, Risztics Uros házat, hogy az alaguton a szobába hatolva, ellopassák a gazda 80.000 forintját. A gazemberek meghallották, hogy Risztics házában őrizi a nagy összeget, melyen birtokot akar vásárolni. Szerencsére nem abban a szobában lukadtak ki, amelyben a pénz volt, így tehát néhány értéktelen tárgyat raboltak csak el.

Ahol nem kell járásbíró. Mint levelezőnk írja, Szent-Tamás községének eljárási határozatot hozott, hogy nekik nem kell járásbíró. Oda akarta ugyanis az igazságügyminiszter áthelyezni az ó-becsei járásbírókat, mivel az ó-becsei magasabb lakbér megszavazását kérték, ezt pedig a miniszter nem engedte meg. A miniszter felhatalmazta erre a törvényszék elnökét, hogy a bíróság áthelyezése ügyében Szent-Tamással tárgyaljon; de Szent-Tamás kosarat adott és képviselőtestülete kimondta, hogy nekik nem kell járásbíró, illetve nem kívánják annak áthelyezését és nem is segítik elő.

Lelkész és tanító. A szegedi esküdtszék előtt tegnap egy lelkész ült a vádlottak padján. Engisch Frigyes szeghegyi evangélikus lelkész. A vádló a szeghegyi tanító volt, Joeckl Ferenc. Ez eset előzménye az, hogy a tanító feljelentette a lelkészt egyházi hatóságánál, hogy a családák összeállításáért a megengedettnél nagyobb összeget kér. A fegyelmi során a meggyanúsított papot fölmentették s elrendelték Joeckl ellen a vizsgálatot. A szeghegyi tanító a Phoenix biztosító társaság ügynöke is volt, de hirtelen elbocsátott az intézet kötelekéből. Engisch vissza akarta fizetni a kölcsönt és utána járt a dolognak. Tudakozódott a „Phoenix“-nél, honnan levélben azt a felvilágosítást nyerte, hogy Joeckl megbízhatatlansága miatt mozdították el állásából. A rábizott pénzeket hűtlenül kezelte, sőt elcsikkasztotta. Ezt a levelet használta föl Engisch a tanító ellen. Hektográfán sokszorosította s ismerősei körében terjesztette a vádakkal súlyos levelet. Tudomására jutott ez Joeckl-nak és sajtófőjelentést tett a szeghegyi lelkész ellen becsületesítés és rágalmasz miatt. A mai tárgyaláson az esküdtszék a lelkészt fölmentette. Joeckl semmiségi panaszt jelentett be.

Letartóztatott hamis pénzverők. Az apatini csendőrség házkutatást tartott Apatinban Amrein Jakab házában a pénzverőgépet talált, a melyet lefoglalt. Amrein Jakab, a kit letartóztattak, mint nekünk írják, vallani kezdett s vallomásai révén a csendőrség rájött, hogy a fogoly egy nagyobb kiterjedésű pénzhamisító bandának volt a tagja. A banda tagjai közül eddig még három nyomozott ki és tartóztatott le a múlt éjjel a helybeli és az apatini csendőrség: egy nőt és két férfit. Ezek Notheisz Jánosné Katalin halászmesterné, Leidecker Mátyás cipész és Karality Ráda koromáros. A hamis pénzverést fölváltva, hol az egyiknél, hol a másiknál üzték s a banda dolgairol sokat beszélhetne Notheiszné halászkunyhója, a hol a legtöbb hamis pénz gyártották. A banda most említett tagjait váratlanul lepte meg a csendőrség s valamennyit vasra verve, kísérté be a helybeli törvényszékhez. Sok gyanus jel merült fel, a melyek arra mutatnak, hogy a bandának még számos tagja van. A hatóság most ezeket nyomozza.

Gyilkos lakó. Jubász János bácsalmási születésű 19 éves napszamos már több ízben adós maradt a bónapos ágy bérével szállásadójának Suly Balásznak. A szállásadó biába sürgette Jubászt, hogy fizessen, ez csak gorbomb fenyegetőzésekkel felelt; a napokban volt az utolsó terminus s a gazda rendőrral akarta kidobtatni a könnyelmű lakót. Jubász emiatt annyira nekibőszült, hogy töltött revolverrel támadt Sulyra, aki erre kifutott a házból. Üldözője azonban utólrerte, rálőtt és Suly szétrocsolt koponyával rogyott össze. A gyilkos most jobb halántékához szorította a pisztolyt s az elősiető Balogh János rendőr már csak két haldoklót látott fetrengeni a földön. Mindkettőjüket kórházba vitték, ahol Suly még délelőtt, a gyilkos pedig még az éjjel halt meg.

Veszedelemes tréfa. Bajai tudósítónk írja: Gondí Zsiga zenész megakarta tréfálni Stiff Józsefet, a bajai „Bárany“ szálloda bérszolgáját. Elővette revolverét és a bérszolgát homlokának szegezte, abban a hiszemben, hogy a fegyver nincs töltve. A fegyver azonban véletlenül meg volt töltve s mikor a ravaszt megnyomta, elsült. A másik pillanatban Stiff József vértől borítva esett a földre. Szerencse a szerencsétlenségben, hogy a sértülés könnyű. Az előhívott orvos a sebet bekötötte s a bérszolgát már föl is épült.

A gyilkos férj. Szabadkai levelezőnk a következő rémes esetről tudósít: Ikotics Menyhért már régebb idő óta feszült viszonyban volt feleségével, a ki már mintegy 8 év óta házastársa. A zsörtölődések és civakodások napirenden voltak, jól tudták ezt a szomszédok is, a kikhez nem egyszer menekült már az asszony, hogy férjének durva bántalmazásait elkerülje. A feszült viszony a minap a délelőtti órákban veszekedésé fajult, az asszony szemrehányásokat tett férjének, ez meg viszont s egyik sem akart tágitani s az asszony annyira feldühösítette az urát, hogy ez berohant a konyhába, elővette a polerót a mintegy 30 cm. hosszú kést s hozzá rohant, belé akarta szurni, de az asszony észrevette szándékát, kifutott az utcára és bemenekült a szomszéd házába. Az eszeveszett férj utána rohant s a szerencsétlen nőt ép abban a pillanatban érte el, a midőn az ajtót kiakarta nyitni, veséjébe szurta kését, mely tövig batolva be, rögtön halált okozott. Ikotics Menyhért, mint a ki jól végezte dolgát, ott hagyta a feleségét a véres tett színhelyén és visszament lakására, ledől a kemence mellett levő ágyra. Eközben a szomszédok értesítették az esetről a rendőrséget és a mentőket. A mikor a vizsgálat megejtése céljából ezek a helyszínére érkeztek, Ikotics még mindig az ágyon fektült s abban a pillanatban, midőn a rendőrbiztos egy rendőrral a szobába lépett, kését szó nélkül mellébe dőfte. A rendőrnök sikerült a kést kezéből kicsavarni, mielőtt önmagát megölte volna. A jelenlevő mentők sebeit bekötötték és a kórházba vitték, az asszony hulláját pedig a zentai temető kórházába szállították. A hivatalos vizsgálatról jegyzőkönyv vétetett fel. A gyilkos férjet azonban még nem hallgatták ki, mert vallomást tenni képtelen. Sebe életveszélyes.

A lefőzött fagygyertya. Tudvalevő dolog a természetből, hogy könnyű tárgyakkal, ha nagy kezdősebességgel lövik ki a puskából, aránylag sokkal keményebb tárgyakat keresztül lehet löni. Ennek eddig leghíresebb példája a fagygyertya volt, mely a tölgyfaajtót keresztül lüti. Cooper Key angol kapitány nemrég próbát tett ily lögyakorlatokkal s roppant fesszerejű anyaggal töltött puskából sajától száraz agyagkupacot lött ki. Az agyaghengert voltaképen fojtásnak használta. S ez puha lövedék, melynek súlya 7 1/2 angol uncia volt, három-négyszéri lövére keresztül lüthető egy hüvelyknyi vastag, öntött vasból való lemez.

A tehén és a malacok. Valami állatmese kerekedhetnék ebből, pedig csak egy kis igaz történetről van szó. Egy elszázi földműves, valami Formery nevű beszéli el. Volt neki egy tehene, a melylyel különösen meg volt elégedve, annyi tejet adott. De egy reggel ugyancsak nagy meglepetést okozott, semmi teje nem volt. Aznap délután ugyan ismét rendszeresen teljesítette a kötelességét, de reggel újra csak macakodott. Így volt ez több napon át.

— Ez boszorkányság! — kiáltott fel elkéseredten a gazda — a tehén egészséges, a tehénnek semmi baja nincsen, tolvaj nem járhat hozzá, annyira őrzöm, ez a tehén meg van babonázva.

Másnap reggel fölkészült, hogy valami kuruzslót keresen föl, de mielőtt elment volna hazulról, benézett még egyszer az istállóba. Hát ugyan mit látott? Egy kis idilli jelenet tárult fel a szemé előtt. Ott szivta a tehén tőgyét két kedves malac. Mit tehetett a gazda, szépen elmosolyodott, aztán néhány perc múlva visszazavarta a malacokat az istállójukba. Sok baja volt a kis kalandorokkal, mert nem szivesen hagyták oda a pompás lakomát. A jó tehén pedig részvétellel nézett kis vendégei után.

Szerkesztői üzenetek.

H. ur Ó-Morovica. Pompás elmékedését nagy köszönettel fogadtuk. Bár csak sokszor lenne alkalmunk kitűnő tollával olvasóinknak igazi élvezetet szereznii.

R. Á. B-Kula. Alkalmi eikke későn érkezett.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN ANDOR.

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

Egy fiatal, 32 éves nő ajánlkozik egy magányos uri családhoz **gazdasszonyi** állásra, csekély biztosíték mellett. — Cim a kiadó-hivatalban. 3—1

Hirdetmény.

Zomborban az apatini-uton lévő s „Fehér-hajóhoz“ címzett vendéglő 1899. évi május hó 1-étől számítandó 3 egymásután következő évre bérbe adatik.

Ezen épület áll: 1 nagyteremből, 2 étteremből és 5 vendégszobából, ezek teljes berendezésével, azután a vendéglős és családja részére lakás, továbbá istálló és kocsiszín.

Bővebb felvilágosítást nyújt alulirott háztulajdonos.

Hanczmann Ignác,

vasuti vendéglős s háztulajdonos.

3—2

2020. szám.

kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Uj-Palánka községben a községi irnoki állás lemondás folytán megüresedvén, felhívom a pályázni óhajtokat, hogy kellően felszerelt kérvényeiket **folyó évi április hó 1-ig** hozzám annál inkább nyújtsák be, mert a később betér-jesztetteket tekintetbe venni nem fogom.

A jelzett állással járó évi fizetés 300 frt. N-Palánka, 1899. évi március hó 3-án.

Ritter,
szolgabíró.

464. szám.

1899.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírre teszi, hogy a szabadkai tek. kir. törvényszék 1899. évi 1801. és 1802. számú végzése következtében dr. Bruck Samu bajai ügyvéd által képviselt Ripp Samu és Ripp Ignác bajai lakosok javára Buchwald Simon és neje sz. Ripp Julcsa bezdáni lakosok ellen 1100 frt és 600 frt és járuléki erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 393 frt 75 krra becsült rövid- és vegyesáru cikkek, butor, ágy- és ruhaneműek és pálinkából álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíró V. 207/2. 1899. számú végzése folytán 1700 forint tőkekövetelés, ennek esedékessége napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 111 frt 19 krrban bíróilag már megállapított költségek erejéig Bezdánban alperesek lakásán leendő eszközlésére 1899. évi március hó 27-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fog-nak adatni.

Kelt Zomborban, 1899. évi március hó 5-én.

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

Meghívó.

A zombori első gőzmalom- és fürdő-részvénytársaság folyó hó 25-én (szombaton) délelőtt fél 10 órakor tartja ez idei rendes közgyűlését, melyre a részvényesek ezennel tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Közgyűlési elnök, jegyző és jegyzőkönyv hitelesítők megválasztása.
 2. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése, a mérleg előterjesztése és a felmentvény megadása.
 3. A tiszta nyereség felosztása iránti határozat hozatala.
 4. Az igazgatóságból az alapszabályok 17. §-a értelmében kilépő tagok megválasztása.
 5. A felügyelő bizottság megválasztása.
 6. Netáni indítványok, melyek a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal írásban nyújtandók be.
- Azon t. részvényesek, akik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, kötelesek részvényeiket a közgyűlés napjáig az intézet pénztáránál letéteményezni.

A zombori első gőzmalom- és fürdő-részvénytársaság igazgatósága.

1662. szám.

kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Mohol községben megüresedett községi állatorvosi állásra pályázatot nyitok.

Felhívom pályázni szándékozókat, hogy képzettségüket, eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi március hó 25-ig bezárólag nyújtsák be.

A javadalmazás áll 600 frt évi fizetés előleges havi részletekben; 20 frt utiátalány, továbbá vágatási szemléért:

1. minden bika, ökör, tehén és borju után darabonként 20 kr;
 2. disznó, birka, bárány és kecske után 10 kr.
- Látogatási díjak:
- a) községben nappal 20 kr,
 - b) " " éjjel 40 kr,
 - c) a szállásokon akár éjjel, akár nappal, az ingyen fuvaron kívül 60 kr.
- Zentán, 1899. évi március hó 1-én.

Dr. Mikosevits Kanut,

főszolgabíró.

2-1

50. szám.

egyh. 1899.

Hirdetmény.

A zombori gör. kel. egyházközség részéről közhírré tétetik, hogy a zombori gör. kel. egyház épületében levő 15 bolti helyiség és 4 pince három évre nyilvános árverésen bérbé adatik.

Miért is felhívotnak árverezők, hogy a nevezett helyiségek bérbé adása végett **folyó évi március hó 25-én d. e. fél 11 órakor** a nevezett egyházközség épületében levő nagyteremben jelenjenek meg.

A feltételek az egyházi pénztárnoknál betekintheők.

Zomborban, 1899. évi március hó 8-án.

Vukicsevits B. Pál,

a gör. kel. egyház pénztárnoka.

Hirdetmény.

Alulírott, mint az ó-sztapári nagyvendéglő tulajdonosa ezennel közhírré teszem, hogy ezen, a főutcában a legélénkebb helyen fekvő vendéglőmben **1899. évi június hó 1-étől** egyezségeleg megállapítandó időre **vendéglőt** keresek, kinek neje jó konyhát vezetni képes, s ki maga a mészáros mesterségre képesített, mert nagyvendéglőmhöz mészárszék is tartozik, s ki ezeken kívül a magyar, német és szerb nyelvet beszéli.

A közelebbi feltételeket pályázók nálam személyesen bármikor megtudhatják.

Ó-Sztapár, 1899. évi március hó 1-én.

3-2

Sztankovits Lázár.

Árverési hirdetmény.

Prig.-Szt-Iván község határában a Junakovics erdő, a Wény-féle és a kir. kincstári uradalmi terület kivételével gyakorlandó vadászati jog az eddigi bérlő részéről a szerződési feltételek be nem tartása miatt a még hátralévő bérlettartamra, vagyis az újabb árverés napjától az 1902. évi július hó 31-ig **folyó hó 19-én délután 2 órakor** az itteni községbáznál tartandó nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek bérbé fog adni. Kikiáltási ár évi 50 frt. Az árverési feltételek a község tanácstermében kifüggesztve s mindenkor betekintheők.

Prig.-Szt-Iván, 1899. évi március hó 5-én.

2-1

Az elüljáróság.

BÉRLETJEGY.

* Akár nálam vagy nem nálam vásárolt egy kerékpár javítása és rendben tartása egy egész szezonra 3 frt. *

BÉRLETJEGY.
Akár nálam vagy nem nálam vásárolt egy kerékpár javítása és rendben tartása egy egész szezonra 3 frt.

Délmagyarország legnagyobb kerékpár-raktára és javítóműhelye

TELOTSCH GÁSPÁRNÁL

ZOMBORBAN.

Óriási választék! Kellemes fizetési feltételek.

2 évi jótállás, 1 évi ingyenes rendben tartás.

Dús választék

valódi angol **Helikalpremier**, valódi **Styria** gráci, **Swift** (fegyvergyár), **Kayser**, **Naumann** (németországi), **Douranyc**, **Courir** (angol gyártmányok) kerékpárokból.

Csengők, lámpák, áttételek, tengelyek stb. nagy választékban.

BÉRLETJEGY.
Akár nálam vagy nem nálam vásárolt egy kerékpár javítása és rendben tartása egy egész szezonra 3 frt.

BÉRLETJEGY.

* Akár nálam vagy nem nálam vásárolt egy kerékpár javítása és rendben tartása egy egész szezonra 3 frt. *

Meghívó.

Az első vaskuti segélyszövetkezet igazgatósága február hó 26-án tartott rendes gyűlést, mely alkalommal a szövetkezet 1898-ik évi zárszámadása lett bemutatva. Az igazgatósági tagok a felügyelő- és számolási bizottsági tagokkal egyetemben pontrol pontra megvizsgálták a lefolyt évi számadást és kifizették **március hó 15-én reggeli 10 órára a közgyűlés** megtartását és a közgyűlés tárgyát meghatározták. Ugyanis:

1. A közgyűlési elnök és jegyző választása.
 2. Igazgatói és felügyelő bizottsági jelentés a lefolyt üzletévről.
 3. Az 1898-ik évről szóló mérleg előterjesztése és a fölmentés megadása, nemkülönben a tiszta jövedelem elosztására vonatkozó intézkedés az alapszabályok 15. §-a értelmében.
 4. Az igazgató, igazgatósági tagok, felügyelő bizottság, valamint a cégjegyzők választása.
 5. A részvényesek sorából két tag választása a jegyzőkönyv aláírására.
- Végül intézkedett az igazgatóság, hogy a kereskedelmi törvény 243. §-ának 2-ik pontja értelmében a szövetkezet helyiségében nyolc napon keresztül a zárszámadási okmányok betekintés végett legyenek.
- Kelt Bács-Vaskuton, 1899. évi február hó 27-én.

Pilger Nándor,
igazgató.

2-2

Zármérlege

Vagyon. az első vaskuti segélyszövetkezetnek 1898. január 1-től december 31-ig.

Teher.

Egyenleg 1898. évi december hó végén .	1479 91	Részvénytőke-számla	126502 19
Kötvényekben	139604 —	" kamat-számla	7098 56
		Alaptőke-számla	2276 —
		Tartalékalap-számla	3356 76
		Tiszta nyeresemény 2056 drb részvény közt felosztva, a részvény 90 kr	1850 40
	141083 91		141083 91

Pilger Nándor s. k.,
igazgató.

Szauter Gyula s. k.,
szövetk. jegyző.

Stehli Sebestyén s. k.,
pénztárnok.

Raile Ferenc s. k.,
könyvelő.

A fő- és segédkönyvekkel összeegyeztetve, összhangzó és helyesnek találtatott.
Bács-Vaskuton, 1899. évi február hó 26-án.

Kindl Mátyás s. k.,
fel. biz. tag.

Kindl Jakab s. k.,
fel. biz. tag.

Raile Antal s. k.,
fel. biz. tag.

1407. szám.

kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zsabalyi járására kebeleztet Csurogh községben elhalálozás folytán megüresedett községi jegyzői állásra ezennel pályázatot nyitok.

- A jegyzői állás javadalmazása következő:
1. Kézpénz fizetés évenként 700 frt.
 2. Lakbér évenként 150 frt.
 3. Anyakönyvvezetői tiszteletdíj kineveztetés esetén 80 frt.
 4. Magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak.

Megjegyzem, miszerint a jegyzői fizetés az 1899. évi február hó 23-án tartott törvényhatósági közgyűlésen 100 frttal emeltetett.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. c. 6. §-ában előirt képzettség és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám **folyó évi március hó 22-éig** nyújtsák be.

Zsabalyán, 1899. évi március hó 1-én.

Nikolits,
főszolgabíró.

3-2

Ajánlkozás.

Középkorú, nős, családost, oklevéles jegyző, ki a német, tót és szerb nyelveket is bírja, lehetőleg felső Bácskában oly alkalmazást keres, melynek évi jövedelméből családjával együtt tisztességesen megélhet. Cim a kiadóhivatalban.

Egy jó házból való fin tanoncul felvétetik

Schweiszgut István

(ezelőtt Müller Mihály-féle)

vas- és vegyeskereskedésében
Hódsághon.

3-1

1279. szám.

1898.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. törvényszék 1898. évi 12571. számú végzése következtében dr. Buják József zombori ügyvéd által képviselt Vörös Simon végrehajtási tömege javára Kovács János volt zombori, jelenleg bezdáni lakos ellen 200 frt és járulékaik erejéig foganatosított biztositási végrehajtás útján lefoglalt és 582 frtra becsült borokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíró V. 1211/2. 1898. számú végzése folytán 200 frt tőkekövetelés, ennek 1897. évi június hó 23-ik napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 32 frt 65 kban bíróilag már megállapított költségek erejéig Bezdánban alperes lakasan leendő eszközlésére **1899-ik évi március hó 27-ik napjának délutáni 3 óraja** határidőül kifizetik és ahhoz a venni szándékozó oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adni.

Kelt Zomborban, 1899. évi március hó 8-án.

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.